

БЕРЕГАМИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АМАЗОНКИ...

ТРАГЕДІЯ В ЛЮБ'ЯЗІ. "КІНЕЦЬ СВІТУ". ПІВОСТРІВ НОБЕЛЬ

ЖУРНАЛІСТСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ «ВЧ»

Коли я після важких лісових доріг дістався, нарешті, до села Люб'язь і зайшов до оселі голови сільської Ради В. О. Іванісік, то її чоловік Анатолій якраз відігравач почервонілі руки біля палаючої грубки і був чимось прикро вражений. Згодом розповів:

- Цілий день на озері Люб'язь був. Шукали неводом утопленника. Двоє наших односельчан попливли човном у вітряний день ловити на спінінги щук, а хвиля той човен перевернула. Одного з них, Василя, на другий день витягли, а іншого, Адама, вже два тижні неводом

Маленький базарчик у Великій Глуші.

ловимо. Його мати геть сивою стала. Діти від берега не відходять...

Після вечері я детально розпитував Валентину Олексіївну про їхнє село і записував у блокнот такі дані: "У Люб'язі 340 дворів, у яких проживає 1072 чоловіки. В школі навчаються трохи більше 200 учнів. У селі є 93 дитини дошкільного віку, але дитсадок немає. Його будував місцевий колгосп "Світанок" за кошти з Чорнобильського фонду (тут 3-тя радіаційна зона), але тепер фінансування припинилося і тому спорудження дитсадку заморожено. У школі з тієї ж причини відмінено безкоштовне дворазове гаряче харчування дітей. Пенсіонери не отримують своїх пенсій 7 місяців, а колгоспникам не виплачують зароблену зарплату вже три роки. Так звані "чорнобильські гробові" (компенсація за проживання на забрудненій радіонуклідами території) – 20 відсотків від зарплати і 2 грн. 10 коп. на кожного члена сім'ї – держава теж не виплачує. Тому єдиний порятунок – праця на власній землі. (У кожного господаря її від 1 до 2 гектарів). Майже кожна сім'я крім корів тримає ще й коня для

Зустріч на лісовій дорозі. Житель с. Мельники-Річицькі Василь Мефодійович ПОЛІКАРЧУК тримає курс на Ратне.

обробітку ґрунту. Хліб люди випікають з власного борошна, бо так він обходиться дешевше. (Державні пекарні майже всюди закриваються). У Люб'язі є тільки один фермер – Петро Пушко. У нього 20 гектарів землі. Як сказала в той вечір голова сільської Ради, діти втратили інтерес до навчання, бо вони добре знають: без великих грошей у вуз не вступиш, якщо матимеш навіть дві золоті медалі.

А рано-вранці, коли над озером ще не піднялося червоне сонце, я перейшов міст через Прип'ять і правим берегом взяв курс на Сваловичі. Коли прийшов до того далекого села, то мимоволі відчув, що машина часу кинула мене в ті минулі

роки, які відтворені, скажімо, у кінофільмі "Весілля в Малинівці": солом'яні стріхи, лелечі гнізда, плетені з верболозу тини... Якби не електричні стовпи, то по вулицях цього села можна було б пускати колони червоних партизанів або бандерівців і знімати історичні кінофільми без декорацій.

- Ми живемо в Сваловичах так, як і колись, - говорили мені привітні жителі цього села. Вперше за багато днів моєї подорожі у мене не було проблем з нічлігом, бо кожен господар кликав до себе в оселю. Спасибі вам, добрі люди!..

А вранці місцевий мисливець Сергій Шкльода перевіз мене човном-плоскодонкою на правий берег річки і сказав: "Дякуйте Богові, що в очеретах ще тонкий лід і ми змогли пробитися до протилежного берега. Наше село не даремно називають "кінцем світу", адже далі – непрохідні болота, а праворуч – Прип'ять. Якби ви прийшли до нас на один день пізніше, то сиділи б у наших Сваловичах, як у капкані..."

Я хотів сфотографувати Сергія, але мої руки замерзли так сильно, що я не зміг звести затвор свого "Києва". Тому закинув рюкзак за спину і швидко пішов уперед, щоб хоч трохи зігрітися.

Добрі люди залишаються у моїй пам'яті і без фотознімків...

А тим часом дорога підкинула нове диво: з неба біла снігова крупа сиплеться, а якийсь чоловік косить почорніле жито.

- Це вже територія Рівненської області, - повідомив мені житель села Млини Зарічненського району Денис Денисевич Євлохович. - У нашому колгоспі

Такі дороги на Волині й Рівненщині не тільки в селі Цир...

імені Пархоменка цього року залишилися нескошенними 112 гектарів жита і 250 гектарів вівса, а також пропало 6 гектарів буряків... Пального для комбайнів не вистачило. А це жито коштує для підстилки коровам. Зерно в колосках вже давно пропало.

У селі Нобель (воно знаходиться на півострові озера Нобель, в яке впадає і витікає Прип'ять) прямо біля пам'ятника загиблим у минулій війні односельчанам йшла жвава торгівля. Точніше, натуральний обмін продуктів. За 300 кг картоплі або моркви – 1 мішок цукру (50 кг). За 200 кг картоплі або моркви – 1 мішок борошна. За 45 кг картоплі – 3 літри олії. За 4 кг картоплі або моркви – 1 пачка сигарет з фільтром. За 2 кг картоплі – 1 пакедик ваніліну... і так – по всіх селах, де проходив. Як у часи феодалізму.

Незвичайне село Нобель (вперше воно згадується в Іпатіївському літописі ще 1096 року) запам'яталося мені й прекрасною церквою, яка стоїть маяком-орієнтиром на високому пагорбі прямо на краю півострова. І піснями... Того вечора до голови Нобельської сільської Ради Л. В. Куликовича та його дружини - вчительки прийшли у гості "на зелений вогник" колеги зі школи, родичі, і далеко до північ ми співали за святково накритим столом пісні нашої молодості – "Черемшину", "На долині туман", "Не жалею, не зову, не плачу", "Рідна мати моя"...

Давно, дуже давно у мене не було так приємно на душі, як тієї ночі на півострові серед людей, яких я вже не забуду ніколи.

(Далі буде)

Микола ХРІЄНКО.
Фото автора.